

# ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Менеджменту

“ ЗАТВЕРДЖУЮ”  
Ректор (перший проректор)

Прушківський В.Г.

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2018 року

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування», 28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальністю 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення Економіко-гуманітарний інститут,

Факультет економіки та управління

(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти

галузь знань 07 «Управління та адміністрування», 28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальність 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

Розробники: Гудзь П.В. д.е.н., проф. кафедри менеджменту

використовувати сучасні підходи до роботи в галузі публічного адміністрування і державної служби з використанням сучасних інструментів, засобів, технік і технологій;

– розробляти системи публічної звітності в установах галузі публічного адміністрування;

– визначати ефективність та результативність демократичного врядування;

– аналізувати і при необхідності адаптувати зарубіжний досвід у процесі застосування моделей в галузі публічного адміністрування;

– використовувати інструменти вирішення конфліктів у публічному адмініструванні та антистресові засоби;

– ідентифікувати сучасні механізми управління суспільним розвитком;

– здійснювати діагностичний аналіз суспільно-політичних процесів та визначати пріоритетні тенденції розвитку;

– визначати тенденції інноваційного розвитку України та розробляти заходи щодо активізації інноваційної діяльності в межах публічного адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол №7 від 14.03.2018 року

Завідувач кафедри менеджменту

\_\_\_\_\_ (Пуліна Т.В.)

(підпис)

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2018 року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу

галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Протокол № 7 14.03.2018 року

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2018 року

Голова \_\_\_\_\_ (Корольков В.В.)

(підпис)

**1. Опис навчальної дисципліни**

| Найменування показників                                                                              | Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень                                                  | Характеристика навчальної дисципліни |                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------|
|                                                                                                      |                                                                                                                   | денна форма навчання                 | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів – 4                                                                               | Галузь знань<br><u>07 «Управління та адміністрування»</u> ,<br><u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> | Нормативна                           |                       |
| Модулів – 2                                                                                          | Спеціальність (професійне спрямування): 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»            | <b>Рік підготовки:</b>               |                       |
| Змістових модулів – 2                                                                                |                                                                                                                   | 5-й                                  | 5-й                   |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____                                                |                                                                                                                   | <b>Семестр</b>                       |                       |
| (назва)                                                                                              |                                                                                                                   | 10-й                                 | 10-й                  |
| Загальна кількість годин - 120                                                                       | Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр                                                                          | <b>Лекції</b>                        |                       |
| Тижневих годин для денної форми навчання:<br>аудиторних – 5,25<br>самостійної роботи студента – 9,75 |                                                                                                                   | 28 год.                              | 6 год.                |
|                                                                                                      |                                                                                                                   | <b>Практичні, семінарські</b>        |                       |
|                                                                                                      |                                                                                                                   | 14 год.                              | 2 год.                |
|                                                                                                      |                                                                                                                   | <b>Лабораторні</b>                   |                       |
|                                                                                                      |                                                                                                                   | - год.                               | - год.                |
|                                                                                                      |                                                                                                                   | <b>Самостійна робота</b>             |                       |
|                                                                                                      |                                                                                                                   | 52 год.                              | 72 год.               |
|                                                                                                      | <b>Індивідуальні завдання:</b>                                                                                    |                                      |                       |
|                                                                                                      | 26 год.                                                                                                           | 40 год.                              |                       |
|                                                                                                      | Вид контролю: іспит                                                                                               |                                      |                       |

**Примітка.**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%

для заочної форми навчання – 7% до 93%

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**Мета:** ознайомлення із сучасними методиками викладання дисциплін у вищій школі, методологією розробки методичних матеріалів до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх форм занять.

**Завданням** вивчення дисципліни є:

- сформулювати поняття «навчального процесу»;
- розглянути його головні аспекти (навчання як система подачі знань; навчання як навчальна діяльність студентів);
- познайомитися з формами організації навчального процесу;
- розглянути поняття «зміст освіти»;
- навчитися розбиратися у структурі навчально-методичної документації зі спеціальності, зокрема: Держстандарт освіти у вигляді ОКХ, ОПП і т.д.

### **Ключові компетентності**

- вільно володіти термінологічним і понятійним апаратом дисципліни;
- визначати роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства;
- володіти знаннями нормативно-правових засад функціонування вищої освіти в Україні;
- знати особливості організації управління вищою освітою;
- визначати характер підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти;

### **Фахові компетентності:**

- володіти основними методиками викладання у вищій школі та застосовувати їх при виконанні теоретичних та практичних занять;
- уміти використовувати методичні основи викладання навчальних дисциплін;
- володіти методологічними основами активізації навчального процесу;
- набуття спеціальних знань з вибору типу занять для студентів-менеджерів за варіативною програмою навчання, побудови структурно-логічної композиції лекції та інших видів занять, а також розробка кейсів, індивідуальних занять, підготовки їх до всеукраїнських олімпіад з менеджменту та інших конкурсних кваліфікаційних змагань;
- оволодіння дидактичними прийомами проведення успішного заняття, групових та індивідуальних форм занять студентів.

## **Громадянські компетентності**

### **Пп.1-4**

1) розуміння власної громадянської ідентичності, державної приналежності, національної, етнічної та культурної ідентичностей, повага до інших культур та етносів;

2) здатність плекати українські традиції та духовні цінності, володіти відповідними знаннями, вміннями та навичками, поділяти європейські цінності, спроможність реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства;

3) розуміння значення національної пам'яті, особливості її розвитку, впливу на суспільно-політичні процеси;

4) знання принципів демократії та здатність застосовувати їх у повсякденному житті; розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та права інших;

5) розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки, здатність попереджувати та вирішувати конфлікти;

8) власна активна життєва позиція та соціальна і громадянська активність.

### **Програмні результати навчання**

здатність розробляти методики викладання економічних дисциплін у ВНЗ, ставити мету, планувати, організовувати, стимулювати, контролювати, аналізувати результати навчально-пізнавальної діяльності студентів,

набуття здатностей і умінь, практичного досвіду викладацької діяльності, практики педагогічної діяльності та планування освітньої роботи.

оволодіння дидактичними методиками викладання та особливістю викладання економічних дисциплін у ВНЗ,

## **3. Програма навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України**

#### **Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства**

Виникнення освіти та її еволюція. Освіта як соціальний феномен. Поняття та категорії освітньої діяльності. Види освіти. Самоосвіта. Освіта та навчання. Зміст освіти. Функції освіти. Місце вищої освіти в структурі освіти. Освіта упродовж життя.

Поняття та зміст вищої освіти. Функції вищої освіти. Освіта та економіка: форми взаємозв'язку та взаємодії. Суб'єкти вищої освіти та їх характеристика. Специфіка розвитку вищої освіти в період глобалізації.

Концептуальні засади та напрями розвитку вищої освіти в Україні. Національний та європейський контекст розвитку. Реформування вищої освіти. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Механізми і засоби забезпечення її реалізації. Проблеми розвитку вищої освіти в сучасних умовах.

#### **Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні**

Законодавча база функціонування та розвитку вищої школи. Закон України «Про вищу освіту» та його основні положення.

Нормативно-правова база функціонування системи вищої освіти. Накази та розпорядження МОНУ. Нормативно-правова база регулювання розвитку

університетів. Нормативно-правові документи щодо реалізації положень Болонської декларації.

Нормативна база діяльності університету. Автономія ВНЗ та основні регулюючі засади. Статут ВНЗ. Положення про організацію навчально-виховної та наукової діяльності. Особливості регуляторної діяльності ВНЗ в умовах вертикальної та горизонтальної ієрархії управління освітою в країні.

Об'єднання університетів. Спілки, партнерства та нормативне забезпечення діяльності.

### **Тема 3. Організація управління вищою освітою**

Структура вищої освіти. Рівні та ступені вищої освіти. Молодший бакалавр. Бакалавр. Магістр. Доктор філософії. Доктор наук.

Система стандартів вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності. Вимоги до освітньої програми.

Управління у сфері вищої освіти. Суб'єкти управління.

### **Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства**

Завдання вищого навчального закладу. Правовий статус вищого навчального закладу. Типи вищих навчальних закладів.

Принципи діяльності, основні права та обов'язки вищого навчального закладу.

Оргструктура вищого навчального закладу та функції основних підрозділів.

Органи управління ВНЗ. Функції Керівника вищого навчального закладу. Керівник факультету, навчально-наукового інституту, кафедри. Вчена рада. Наглядова рада. Робочі та дорадчі органи. Органи громадського самоврядування вищих навчальних закладів. Студентське самоврядування. Наукові товариства студентів (курсантів, слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених.

Організація освітнього процесу. Форми навчання у вищих навчальних закладах. Учасники освітнього процесу. Вчені звання наукових і науково-педагогічних працівників.

## **Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін**

### **Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти**

Концепція підготовки фахівців-менеджерів. Кваліфікація менеджерів з адміністрування та її визначальні риси.

Положення про організацію навчально-виховного процесу: його зміст та структура. Навчальний план підготовки фахівців як путівник студента. Структура навчального плану та функціональних і операційних етапів підготовки фахівців-менеджерів.

Види професійної управлінської діяльності у ВНЗ. Ректорат: завдання і функції корпоративного топ-менеджменту. Деканат та його функції. Випускова кафедра та її функції.

Взаємодія студента і оргструктур освіти у підготовці фахівця з менеджменту.

### **Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін**

Підготовка викладача до заняття. Етапи підготовки лекції. Особливості використання лектором лінгвістичних, паралінгвістичних і кінетичних засобів впливу на аудиторію. Критерії оцінювання лекторської майстерності. Форми й порядок проведення практичних занять. Методи раціональної організації самостійної роботи студентів. Розроблення екзаменаційних білетів. Підготовка й проведення іспиту і заліку. Порядок проведення державного іспиту. Форми самостійної роботи студентів та її контроль з боку викладача.

Методика проведення лекційного, практичного та семінарського заняття у вищій школі. Типи та структура занять з економічних дисциплін. Науково-методична робота викладача.

### **Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу**

Педагогічні технології активізації навчального процесу. Дистанційне навчання. Програмоване навчання. Теорія поетапного формування розумових дій П. Я. Гальперіна. Теорія управління процесом засвоєння знань Н. Ф. Талізін. Алгоритмічний процес у педагогіці. Суб'єкт-суб'єктні відносини в навчальному процесі. Методи навчання. Проблемно-пошукові методи навчання. Логічні методи. Методи формування зацікавленості до навчання. Ігрове проектування. Операційно-рольові і ділові ігри. Методика розроблення та організація проведення ділових ігор. Організація проблемного навчання.

### **Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю**

Навчально-творча діяльність. Об'єкт і предмет дослідження НТД. Управління навчанням. Методи управління НТД. Теорія поетапного формування творчого досвіду В. П. Беспалька. Етапи прийняття науково обгрунтованого рішення творчої проблеми. Модель системи управління НТД. Проектування системи управління НТД. Процес управління НТД. Навчально-дослідна робота студентів. Організація роботи студентських наукових гуртків.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів<br>і тем                                                                           | Кількість годин |              |    |     |     |      |              |              |    |     |     |      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|----|-----|-----|------|--------------|--------------|----|-----|-----|------|
|                                                                                                            | денна форма     |              |    |     |     |      | Заочна форма |              |    |     |     |      |
|                                                                                                            | усь<br>ого      | у тому числі |    |     |     |      | усьо<br>го   | у тому числі |    |     |     |      |
|                                                                                                            |                 | л            | п  | лаб | інд | с.р. |              | л            | п  | лаб | інд | с.р. |
| 1                                                                                                          | 2               | 3            | 4  | 5   | 6   | 7    | 8            | 9            | 10 | 11  | 12  | 13   |
| <b>Модуль 1</b>                                                                                            |                 |              |    |     |     |      |              |              |    |     |     |      |
| <b>Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України</b>                                             |                 |              |    |     |     |      |              |              |    |     |     |      |
| Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства.                                               | 9               | 2            | 1  | -   | 2   | 4    | 9            | 2            | 1  | -   | 2   | 4    |
| Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні.                                   | 12              | 2            | 1  | -   | 3   | 6    | 12           | 2            | 1  | -   | 3   | 6    |
| Тема 3. Організація управління вищою освітою.                                                              | 18              | 4            | 2  | -   | 4   | 8    | 17           | -            | -  | -   | 6   | 11   |
| Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства. | 20              | 6            | 2  | -   | 4   | 8    | 20           | -            | -  | -   | 9   | 11   |
| Разом за змістовим модулем 1                                                                               | 59              | 14           | 6  | -   | 13  | 26   | 58           | 4            | 2  | -   | 20  | 32   |
| <b>Модуль 2</b>                                                                                            |                 |              |    |     |     |      |              |              |    |     |     |      |
| <b>Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін</b>                                    |                 |              |    |     |     |      |              |              |    |     |     |      |
| Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти.                          | 10              | 2            | 2  | -   | 2   | 4    | 9            | -            | -  | -   | 2   | 7    |
| Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін.                                                  | 22              | 6            | 2  | -   | 6   | 8    | 26           | 2            | -  | -   | 9   | 15   |
| Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу.                                              | 17              | 4            | 2  | -   | 3   | 8    | 16           | -            | -  | -   | 6   | 10   |
| Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.                                         | 12              | 2            | 2  | -   | 2   | 6    | 11           | -            | -  | -   | 3   | 8    |
| Разом за змістовим модулем 2                                                                               | 61              | 14           | 8  | -   | 13  | 26   | 62           | 2            | -  | -   | 20  | 40   |
| Усього годин                                                                                               | 120             | 28           | 14 | -   | 26  | 52   | 120          | 6            | 2  | -   | 40  | 72   |

#### 5. Теми семінарських занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|------------|-----------------|
| 1     | -          | -               |

## 6. Теми практичних занять

| № з/п | Назва теми                                                                                        | Кількість годин |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства                                               | 2               |
| 2     | Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні                                   | 2               |
| 3     | Організація управління вищою освітою                                                              | 4               |
| 4     | Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства | 4               |
| 5     | Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти                          | 4               |
| 6     | Методичні основи викладання навчальних дисциплін                                                  | 4               |
| 7     | Методологічні основи активізації навчального процесу                                              | 4               |
| 8     | Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю                                         | 4               |
| ...   | Всього                                                                                            | 28              |

## 7. Теми лабораторних занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|------------|-----------------|
| 1     | -          | -               |

## 8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи студента.

Метою самостійної роботи студента в межах навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні фахівця вищої кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 65 % (78 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (120 годин).

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРС в межах навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» включає:

- вивчення навчальної літератури за темами та пошук додаткової літератури;
- опрацювання лекційного матеріалу;
- конспектування окремих питань, що не розглянуті на лекційних заняттях;
- виконання практичних завдань за темами навчальної дисципліни;
- написання доповідей та коротких повідомлень до семінарських занять;
- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій студентській конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення студентом на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату, есе за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких студент на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 8.1.

Таблиця 8.1

### Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

| № з/п                                                          | Назва теми                                                                                                                                                                                                                                                | Кількість годин |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| <b>Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України</b> |                                                                                                                                                                                                                                                           |                 |
| 1                                                              | <b>Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Написання доповідей та коротких повідомлень до практичного заняття. | 4               |
| 2                                                              | <b>Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Виконання тестового завдання.                           | 6               |
| 3                                                              | <b>Тема 3. Організація управління вищою освітою.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Підготовка індивідуального завдання (есе).                                         | 8               |

|                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |    |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4                                                                       | <b>Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Повторення матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольної роботи. | 8  |
| <b>Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |    |
| 5                                                                       | <b>Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Виконати тестове завдання.                                                                                        | 4  |
| 6                                                                       | <b>Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Виконати практичне завдання.                                                                                                              | 8  |
| 7                                                                       | <b>Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Підготувати індивідуальне завдання (есе).                                                                                             | 8  |
| 8                                                                       | <b>Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.</b><br>I. Підготовка до практичного заняття.<br>II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.<br>III. Повторення матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольної роботи.                                         | 6  |
|                                                                         | Разом                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 52 |

## 9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – виконання індивідуальних завдань (есе).

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

## 10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;

- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

## **11. Методи контролю**

Для здобувачів вищої освіти денної форми: усне опитування на практичних заняттях, захист домашнього завдання, аудиторне розв'язання завдань, тестування.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання: захист контрольної роботи, розв'язання завдань, тестування.

До основних завдань контролю знань належать:

- оцінювання рівня засвоєння студентами програмного матеріалу дисципліни;
- інформування студентів про якість їх роботи над вивченням дисципліни;
- мотивація студентів до систематичної активної роботи протягом семестру;
- аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи студентів і ефективність навчального процесу в цілому.

Контроль дозволяє вимірювати й оцінювати здобуті студентами у процесі навчання знання, уміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі» застосовується поточний модульний контроль знань студентів. Підсумкове (завершальне) оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється, згідно з встановленим у ЗНТУ порядком, за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного модульного контролю. При цьому загальна 100-бальна шкала оцінювання знань розподіляється так:

- оцінювання поточної успішності вивчення матеріалу дисципліни - 0-40 балів;
- оцінювання результатів виконання модульних завдань - 0-60 балів.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- модульний (проміжний) контроль.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувач вищої освіти має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом декана. Порядок такого контролю визначає викладач.

Об'єктом поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- відвідування лекційних та семінарських занять (10 балів);

– систематичність та активність роботи на семінарських і практичних заняттях (максимальна оцінка - 10 балів);

– виконання обов'язкового завдання для самостійного опрацювання (максимальна оцінка – 5 балів);

– виконання одного з вибірових завдань для самостійного опрацювання (максимальна оцінка – 5 балів);

– участь в конференціях та олімпіадах (10 балів).

Контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти протягом семестру базується на оцінюванні активності та рівня знань здобувачів вищої освіти при обговоренні питань семінарських занять. Шкала оцінювання становить: 0; 5; 10 балів.

Критерії оцінювання: активність здобувачів вищої освіти в обговоренні питань семінарів вимірюється середнім значенням одержаних впродовж семестру оцінок:

– за середньої оцінки нижче 2,5 здобувач вищої освіти отримує 0 балів;

– за середньої оцінки в інтервалі 2,6 - 3,9 здобувач вищої освіти отримує 5 балів;

– за середньої оцінки вище 4,0 здобувач вищої освіти отримує 10 балів.

Результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти вносяться до заліково-екзаменаційної відомості.

Модульний контроль здійснюється у формі контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями).

Підсумкове оцінювання знань. Загальна підсумкова оцінка знань з дисципліни складається з суми балів за результати поточного та модульного контролю. До залікової екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Іспит проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

## 12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (іспит)

| №<br>п/п | Поточна навчальна діяльність                           | Кількість балів  |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        |            |
|----------|--------------------------------------------------------|------------------|---------------------------|-------------|------------------------------|------------------------|-------------------|-------------------|------------------------|------------|
|          |                                                        | Робота на лекції | Активна участь у дискусії | Презентація | Практичні заняття            |                        |                   | Контрольна робота | Індивідуальне завдання | Разом      |
|          |                                                        |                  |                           |             | Присутність на прак. занятті | Опанування практичними | Тестовий контроль |                   |                        |            |
| 1        | <b>Змістовий модуль 1<br/>(4 лекц., 4 практ. зан.)</b> | <b>4</b>         | <b>4</b>                  | <b>8</b>    | <b>4</b>                     | <b>20</b>              | <b>40</b>         |                   | <b>20</b>              | <b>100</b> |
|          | Лекція 1.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Лекція 2.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Лекція 3.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Лекція 4.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Практика 1.                                            |                  | 1                         |             | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 17         |
|          | Практика 2.                                            |                  | 1                         |             | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 17         |
|          | Практика 3.                                            |                  | 1                         | 8           | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 25         |
|          | Практика 4.                                            |                  | 1                         |             | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 17         |
|          | Контрольна робота                                      |                  |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        |            |
|          | Індивідуальне завдання                                 |                  |                           |             |                              |                        |                   |                   | 20                     | 20         |
| 2        | <b>Змістовий модуль 2<br/>(4 лекц., 4 практ. зан.)</b> | <b>4</b>         | <b>4</b>                  | <b>8</b>    | <b>4</b>                     | <b>20</b>              | <b>40</b>         |                   | <b>20</b>              | <b>100</b> |
|          | Лекція 5.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Лекція 6.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Лекція 7.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Лекція 8.                                              | 1                |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        | 1          |
|          | Практика 5.                                            |                  | 1                         |             | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 17         |
|          | Практика 6.                                            |                  | 1                         |             | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 17         |
|          | Практика 7.                                            |                  | 1                         | 8           | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 25         |
|          | Практика 8.                                            |                  | 1                         |             | 1                            | 5                      | 10                |                   |                        | 17         |
|          | Контрольна робота                                      |                  |                           |             |                              |                        |                   |                   |                        |            |
|          | Індивідуальне завдання                                 |                  |                           |             |                              |                        |                   |                   | 20                     | 20         |
|          | <b>Разом</b>                                           | 8                | 8                         | 16          | 8                            | 40                     | 80                |                   | 40                     | 200/2=100  |

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

**Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань (іспит)**

| Поточне тестування та самостійна робота |    |    |    |                     |    |    |    | Сума |
|-----------------------------------------|----|----|----|---------------------|----|----|----|------|
| Змістовий модуль №1                     |    |    |    | Змістовий модуль №2 |    |    |    |      |
| T1                                      | T2 | T3 | T4 | T5                  | T6 | T7 | T8 | 100  |
| 18                                      | 18 | 46 | 18 | 18                  | 18 | 46 | 18 |      |

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                              |                                                             |
|----------------------------------------------|-------------|------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
|                                              |             | для екзамену, курсового проекту (роботи), практики         | для заліку                                                  |
| 90 – 100                                     | A           | відмінно                                                   | зараховано                                                  |
| 85-89                                        | B           | добре                                                      |                                                             |
| 75-84                                        | C           |                                                            |                                                             |
| 70-74                                        | D           | задовільно                                                 |                                                             |
| 60-69                                        | E           |                                                            |                                                             |
| 35-59                                        | FX          | незадовільно з можливістю повторного складання             | не зараховано з можливістю повторного складання             |
| 0-34                                         | F           | незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни |

### 13. Методичне забезпечення

1. Гудзь П.В. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для студентів спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» ОКР «Магістр».

2. Гудзь П.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для підготовки студентів зі спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» ОКР «Магістр».

3. Плани практичних занять і методичні рекомендації з дисципліни «Методика викладання у вищій школі та Болонський процес» для магістрантів спеціальності 8.050201 «Менеджмент організацій» / Укл. П.В Гудзь. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. – 128 с.

### 14. Рекомендована література

**Базова:**

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури / Л.В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.

2. Білан Л.Л. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / Л.Л. Білан. – Ніжин: ПП Лисенко, 2010. – 399 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя. Авторський колектив: М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, В.Д.Шинкарук, В.В.Грубінко, І.І.Бабин. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 348с.
4. Дроздова І.П. Навчальний осібник із курсу «Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти» / І.П. Дроздова. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 142 с.
5. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. – 270 с.
6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі / Нагаєв В. М. – К. : ЦУЛ, 2007. – 232 с.
7. Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. Т. Білоус, Л. І. Горюнова, А. В. Цимбалюк, С. Я. Цимбалюк ; Держ. податк. адмін. України ; Акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь : Акад. ДПС України, 2001. – 144 с.

#### **Додаткова література:**

8. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе : контекстный подход / А. А. Вербицкий. – М. : Высш. шк., 1991. – 207 с.
9. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки школи : навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури / Вітвицька С. С. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 398 с.
10. Галузяк В. М. Педагогіка : навч. посіб. / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. - Вінниця: Віноблдрукарня, 2000. - 200 с.
11. Кучерявий О. Г. Модульно-розвивальне навчання у вищій школі : аспекти проектування / Кучерявий О. Г. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 304 с.
12. Мистецтво бути викладачем : практ. посіб. / за ред. О. І. Сидоренка. – К. : Консорціум із удосконалення менеджменту в Україні, 2003. – 144 с.
13. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Мороза. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. – 337 с.
14. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. / За ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища школа, 2004. – 442 с.
15. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. / Слепкань З. І. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
16. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / П.П. Шляхтун. – К. : Академія, 2011. – 224 с.

#### **Періодичні видання**

1. «Сучасна освіта» (журнал) .
2. «Педагогічна майстерня» (журнал).
3. «Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України» (журнал).
4. «Освіта України» (газета).

5. «Вища освіта України» (журнал).
6. «Вища школа» (журнал).

#### **Інформаційні ресурси**

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України:  
<http://www.mon.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського:  
<http://www.nbuv.gov.ua/>